

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 18 november 2020 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een wc-douche/bidet.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In artikel B.17 van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op een hulpmiddel omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoekster op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoekster

In juni 2020 werd bij verzoekster een externe rectale prolaps geconstateerd. De huisarts van verzoekster heeft aangeraden dat zij zo weinig mogelijk, liefst helemaal niet, gebruik maakt van toilet papier. Daarom heeft de zoon van verzoekster voor haar persoonlijke hygiëne een wc-douche/bidet aangeschaft, die op de wc-pot is gemonteerd. De zoon geeft aan dat de wc-douche/bidet ertoe dient het (pijnlijke) gebruik van toilet papier overbodig te maken. De kosten bedragen € 700,-. De zoon van verzoekster heeft bij verweerder een aanvraag voor vergoeding van de wc-douche/bidet ingediend.

Volgens de zoon van verzoekster moet de wc-douche/bidet voor vergoeding in aanmerking komen als zijnde spoelapparatuur genoemd in artikel 2.6, sub d j^o 2.11 van de Regeling zorgverzekering (Rzv): *uitwendige hulpmiddelen met al dan niet inwendige onderdelen te gebruiken bij stoornissen in de functies gerelateerd aan urinelozing en defecatie.*

Hij citeert hierbij de website van het Zorginstituut¹: *'Een verzekerde kan in aanmerking komen voor spoelapparatuur als hij ernstige problemen heeft met de ontlasting. Deze problemen moeten komen door anatomische of functionele afwijkingen aan de darm, de anus of van de zenuwvoorziening daarvan. Ook de nodige toebehoren die bij de spoelapparatuur horen, komen dan voor vergoeding in aanmerking.'*

---

¹ <https://www.zorginstituutnederland.nl/Verzekerde+zorg/hulpmiddelen-bij-incontinentie-en-stomas>

Verweerder heeft het verzoek afgewezen. Verweerder voert aan dat de wc-douche/bidet niet valt onder spoelapparatuur zoals bedoeld in de zorgverzekering. Spoelapparatuur wordt ingezet wanneer er ernstige problemen zijn met de ontlasting. Darmspoelen is een kunstmatige manier om het laatste stuk van de darm te legen. Door een hoeveelheid lauw water (of andere vloeistof) in de darm te brengen. Door het water wordt er een reflex in de darm opgewekt die ervoor zorgt dat deze zich samentrekt. Hierdoor verlaat de ontlasting samen met het ingebrachte vocht het lichaam via de anus.

De zoon van verzoekster heeft op de afwijzing gereageerd en voert aan dat de aangeschafte wc-douche/bidet voor verzoekster voldoet aan deze definities. Zijn moeder heeft problemen met de defecatie, voortkomend uit een anatomische en functionele afwijking aan haar rectum en heeft daarvoor een uitwendig spoelapparaat aangeschaft. Zij lijdt aan een externe rectale prolaps waarbij een normaliter inwendig deel nu uitwendig is. Er is dus een duidelijke functionele afwijking van de darm/rectum/anus.

De zoon van verzoekster schrijft dat hij de interpretatie van verweerder, namelijk dat spoelapparatuur uitsluitend van toepassing is bij *'problemen met de defecatie en/of urinelozing zélf, oftewel bij het op gang brengen daarvan'*, wel een erg enge interpretatie is van de wetteksten. Zijn moeder heeft overduidelijk een probleem met de functies gerelateerd aan (urinelozing en) defecatie (bloedingen en beschadigingen van het darmslijmvlies) en kan die problemen voorkomen met een uitwendig hulpmiddel, een spoelapparaat. De huisarts is het daarmee eens, gezien de door hem afgegeven machtiging.

De zoon van verzoekster heeft ook het Zorginstituut gevraagd om uitleg van spoelapparatuur zoals bedoeld in artikel 2.11 van de Rzv. Het Zorginstituut heeft die vraag in algemene zin beantwoord. Het Zorginstituut heeft aangegeven dat dat hulpmiddelen of voorzieningen, bedoeld om ná de toiletgang het anale gebied schoon te maken, niet onder de omschrijving van artikel 2.11 van de Rzv vallen en dus niet vergoed worden vanuit de basisverzekering.

In de laatste afwijzing van het verzoek schrijft verweerder dat bij verzoekster geen sprake is van het niet kunnen ledigen van de darmen en er dus geen noodzaak is tot anaal spoelen/darmspoelen. De wc-douche/bidet is niet vergelijkbaar met spoelapparatuur zoals deze medisch wordt toegepast. Daarnaast merkt verweerder nog op dat een wc-douche/bidet niet wordt gezien als medisch hulpmiddel.

Juridisch kader

In artikel B.17 van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op hulpmiddelen omschreven met verwijzing naar Rzv en het Reglement Hulpmiddelen, behorende bij de zorgverzekering. In het Reglement Hulpmiddelen staan nadere voorwaarden voor het verkrijgen van hulpmiddelen. Dit komt overeen met de Zvw.

De aanspraak op uitwendige hulpmiddelen met al dan niet inwendige onderdelen te gebruiken bij stoornissen in de functies gerelateerd aan urinelozing en defecatie, is uitgewerkt in artikel 2.6, onderdeel d j° artikel 2.11 van de Rzv.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Het gevraagde betreft een wc-douche die op een bestaande toiletspot gemonteerd kan worden. De zoon verwijst naar de website van de leverancier. Volgens deze website is de leverancier een specialist in bidets en douchewc's. De getoonde producten betreffen reguliere wc-douches/bidets met een sproei/douchekop voor anale reiniging die al dan niet voorzien zijn van een ingebouwde föhn en/of afstandsbediening. Uit de beschikbare informatie en de website van de leverancier blijkt dat het niet om medische hulpmiddelen gaat, maar om een reguliere sanitaire voorziening.

Hulpmiddelen of (sanitaire) voorzieningen zoals een wc-douche/bidet, bedoeld om ná de toiletgang het anale gebied schoon te maken, vallen niet onder de omschrijving van artikel 2.11 van de Rzv kunnen dus niet vergoed worden vanuit de basisverzekering.

Conclusie

De gevraagde voorziening is geen verzekerde prestatie.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

De wc-douche/bidet maakt geen onderdeel uit van het basispakket.